

SZABADOS PÉTER

A Somogy Megyei Művelődési Központ törekvései a regionális együttműködésre

A témát félig-meddig magam választottam, mert régóta izgat, hogy miként lehetne szakmánkban a megyehatárokat áttörni, a regionális együttműködést elősegíteni. Az a kép kezdett kialakulni bennem, hogy csakis úgy, ha erős, a megyéjünkben „képben lévő” intézmények fognak össze és együtt tervezik-szervezik meg a szakterületek „találkozását”. Vagyis: *regionális együttműködést elméletben nem, csak gyakorlatban tudok elképzelni*. Persze, kellenek a jó elméleti-gondolati megalapozások; a közös célkitűzés, az összehangolt szervező munka, a finanszírozás érdekében a pályázatok elkészítésének egyeztetése és egymás támogatása (nem csak a pályázat benyújtásáig), valamint a megvalósult programok közös értékelése, a tapasztalatok megfogalmazása.

A regionalizmus fejlesztése a kultúrában, a közművelődésben időszerű és fontos, az igény leginkább azokban a megyékben jelentkezik, ahol évek-évtizedek óta „bejáratott” és „várva várt” bemutatkozási-megmértetési lehetőségek működnek a legkülönbözőbb műfajokban. Itt szándékoznak a megyei kereteket szétfeszíteni, a lassan a belterjesség veszélyével fenyegető fórumokat továbbfejleszteni.

Mintegy két évvel ezelőtt a két társ megyei intézménybe írtam levelet, a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központba Váradi Judit részére, a Tolna Megyei Kulturális Intézetbe Czink Judit részére a levélből és mellékletéből részleteket közlök, melyek jól jelzik az együttműködés lehetőségeit.

„Én kértem a baranyai kollégákat, hogy a közeljövőben Kaposváron tartandó Néptánc Antológiára küldjenek egy kitűnő baranyai együttest...

Megállapodtunk abban, hogy a jövő év I. félévében a tolnaiak rendezik meg az *I. Dél-dunántúli Regionális Gyermekek és Ifjúsági Népzenei és Népdaléneklési Találkozót*.

Hogy erre egységesen lehessen felkészülni, célszerű lenne, ha már a megyei megelőző versenyekre is azonosan íránk ki a felhívásokat, ahonnan erre a regionálisra lehetne továbbjutni!

Javasoljuk, hogy gyermek (alsós, felsős) és ifjúsági (középiskolás) korosztályok részére, egyéni és csoportos formában egyaránt lehessen nevezni, népdalénekléssel és hangszeres játékkal egyaránt...

2004. II. félévére javasoltuk, hogy Tolnában a *Hagyományörző Együttesek Találkozóját*, Baranyában a *Néptáncgyüttesek Találkozóját* (Néptánc Antológiát) hirdessék meg, ezekre még lesz lehetőség az NKA II. féléves pályázatán pénzt szerezni.

Javasoljuk továbbá, hogy 2 évente szeretnénk, ha lenne *Fűvószenekari Találkozó*, a köztes években pedig *Kamarazenekari Találkozó*, évente pedig *Énekkari Találkozó*.

Bár mi már így is sok regionális rendezvényt vállaltunk, vállalnánk a jövő év II. félévében az Énekkari Találkozó (Antológia?) megrendezését is (decemberben). A fűvószenekarit Baranyának kellene felvállalnia! (Szerintünk október közepe–vége táján.) A felnőtt és falusi színjátszók találkozóját Tolna megye vállalhatná (november végén).

Várjuk a jelentkezőket a Kaposváron tartandó népdalkör-vezetői továbbképzésre, ami 2–3 napos lenne, és az elsők mindenki nagyon jól érezte magát, sok használható ismerettel gazdagodott ...

A baranyai kollégák javasolták az ifjúsági média táborukat, amihez szívesen csatlakoznánk, várjuk a részletes leírást, a konkrét időpontot. A tolnai kollégák javasolták, hogy csatlakozzunk az „Ifjú tudor” versenyekhez, amit szintén szívesen teszünk, erről is kérjük a részletes írásbeli tájékoztatást és szervezési tapasztalatokat, javaslatokat.

Mellékelten megküldöm azokat az általam javasolt művészeti területeket, amelyeken felmenő rendszerű, regionális szintű versenyeket, bemutatókat lehetne szervezni.

A rendezéskor bizonyos műfajokat és korosztályokat össze lehet vonni, bizonyos műfajokat évente, másokat két-, vagy háromévente lehetne megtartani. Ez tehát csak gondolatébresztő, legközelebb erről is vitatkozhatnánk.

Természetesen az együttműködést nem csak művészeti területen lehet elképzelni, hanem közös népművelői továbbképzéseken (lehetőleg 1 naposokon) vagy honismereti, helytörténeti, népfőiskolai, közművelődési

civil szervezetek konferenciáján, nyugdíjas közösségek találkozóán, ifjúsági klubok rendezvényén, stb. is...

Valamennyien egyetértettünk abban, hogy a regionális kulturális rendezvényeknek egy regionális kulturális alapot kellene biztosítani, melyet főként a három megye önkormányzatától, vagy területfejlesztési alapjától várunk. Az ügy érdekében minden megyei intézmény igyekezzen a saját megyéjének vezetőit megnyerni.”

Regionális szintig megvalósítható művészeti kategóriák lehetnek az alábbiak (amint a levél mellékletében javasoltam):

Gyermekeknek:

- Mesemondás – Népdaléneklés – Népi hangszeres játék – Néptánc szóló
- Vers- és prózamondás – Éneklés – Hangszeres játék – Tánc szóló
- Népdaléneklő csoportok – Népi hangszeres együttesek – Néptánc és népi játék csoportok
- Bábcsoportok – Színjátszó csoportok – Énekkarok (Kamarakórusok)
- Zenekarok (Kamarazenekarok) – Fúvószenekarok – Modern- és divattánc csoportok

Ifjúságnak:

- Népballada és népi imádság mondása – Népdaléneklés – Népi hangszeres játék – Néptánc szóló
- Vers- és prózamondás, énekelt versek előadása – Éneklés – Hangszeres játék – Tánc- és mozgásművészeti szóló
- Népdaléneklő csoportok – Népi hangszeres együttesek – Néptánc-együttesek
- Színjátszó csoportok (Diákszínjátszás) – Énekkarok (Kamarakórusok) – Zenekarok (Kamarazenekarok) – Fúvószenekarok
- Könnyűzenei együttesek (pop–rock–jazz) – Modern- és divattánc csoportok (Mazsorett) – Egyéb (paródia, humoros és cirkuszi műfajok)

Felnőtteknek:

- Népdaléneklés – Nótáéneklés – Népi hangszeres játék – Néptánc szóló
- Vers- és prózamondás – Éneklés – Hangszeres játék
- Néptánc-együttesek – Hagyományőrző együttesek

-
- Népzenei együttesek és népdaléneklő csoportok (Pávakörök, Asszonykórusok)
 - Énekkarok (egynemű karok, vegyes karok, kamarakórusok)
 - Zenekarok (szimfonikus zenekarok, vonós és fúvószenekarok, kamarazenekarok)
 - Színházi csoportok – Falusi színházok
 - Könnyűzenei együttesek (pop–rock–jazz) – Modern tánc együttesek (jazz–balett, mazsorett, társastáncok, divattáncok, kortárs táncok, karakter táncok, stb.)
 - Zenés színházi együttesek (rockoperák, musicalek, operettek, stb.)
 - Egyéb előadóművészetek (paródia, artista produkciók)

Nyugdíjasoknak:

- Valamennyi művészeti ágban szabadon indulhatnak, a legszínvonalasabb produkciókból lehet regionális műsort szerkeszteni.

Regionális művészeti pályázatok és kiállítások lehetőségek:

Gyermekeknek:

- gyermekrajz pályázat,
- fotó pályázat,
- tárgyalkotó népművészeti pályázat
- iparművészeti pályázat
- video pályázat
- meseírás

Ifjúságnak:

- képzőművészeti pályázat (festészet, szobrászat, grafika)
- fotó pályázat
- tárgyalkotó népművészeti pályázat
- iparművészeti pályázat
- video pályázat
- irodalmi pályázat

Felnőtteknek:

- képzőművészeti pályázat (festészet, szobrászat, grafika)
- fotó pályázat

- tárgyalkotó népművészeti pályázat
- iparművészeti pályázat
- amatőr film és video pályázat
- irodalmi pályázat (vers, próza, esszé)

Nyugdíjasoknak:

- Valamennyi, az előzőekben leírt kategóriában.”

*

A levél elkészülte óta, illetve az eltelt két év alatt megszerveztük az I. Dél-dunántúli Hagyományörző Együttesek Találkozóját – Kadarkúton 2005-ben, jelenleg előkészítjük az I. Dél-dunántúli Néptánc Találkozót, melyet Kaposváron tervezünk megvalósítani 2006 júliusában, a három megye legjobb „felnőtt” néptáncgyűjtéseinek közreműködésével. Információink szerint Tolna megye tervezi 2006-ban a II. Dél-dunántúli Regionális Gyermekek- és Ifjúsági Néptáncgyűjtések Találkozóját, vagyis reménykedhetünk, hogy az ügy talán nem csak nekünk fontos. A pályázati határidők sürgetésének időszakában elgondolkodtató, hogy az NKA Közművelődési Szakmai Kollégiuma a 2006. évi I. féléves kiírásában maximálta a megyei illetve regionális felmenőrendszerű programok támogatását, vagyis intézményenként legfeljebb 3 programot támogatnak. Ez vajon igazságos?

Vannak olyan intézmények, amelyeknek elég, de mi *2005. I. félévben 13 megyei ill. regionális programra* igényeltünk támogatást! Mi lesz a többivel? Az elszegényedett fenntartó önkormányzatok szűkítették az éves támogatásukat, nem pedig bővítették. Van-e még remény?

Csak a *saját szakterületemről* még néhány szám:

A hétvégén tartjuk a VII. Somogy Megyei Tánc- és Mozgásművészeti Találkozót, 22 gyermek és junior, 19 ifjúsági és felnőtt csoport részvételével. Ez a rendezvény az előző két évben nyílt volt, más megyékből is fogadtunk csoportokat. Az idei regionális terveinket a költségvetés megvételre várta.

A Somogy Megyei Gyermekek és Ifjúsági Néptáncgyűjtések Versenyét immár a XXI. alkalommal tartjuk, közel 80 csoport részvételére számítottunk. A hat kistérségi bemutatót 3 korosztályos megyei döntő követi, lesz továbbjutási lehetőség is, Szekszárdra.

A Dél-dunántúli Regionális Amatőr Bábfesztivált Balatonlellén, a helyi művelődési házzal közösen szervezzük, készülünk a VI. alkalomra.

A Somogy Megyei Hagyományőrző Együttesek és Falusi Néptánc csoportok Találkozója idén II. alkalommal került sor, a nagy sikerre való tekintettel évente fogjuk megrendezni. Decemberben, az adventi időszakban rendezzük a VII. Somogy Megyei Néptánc Antológiát – idén Kaposváron. E rendezvényünket a megye városaiban „vándorolva” szerveztük meg évről-évre.

Jelentős energiát fektettem a Balatoni Folklórtalálkozók szervezésébe, melyet 2004-ig Balatonföldvár város finanszírozott, 2005-től pedig a Somogy Megyei Néptáncszövetség vállalta a főszervezői és finanszírozói feladatot. Készülünk, hogy 2006-ban megtarthassuk a XLV. Balatoni Folklórtalálkozót Balatonföldváron, egy nagyobb régió nemzetközivé fejlődött fesztiváljaként.

A kollégáim szervezik kétévente felváltva a Fúvószenekari Találkozót és a Kamarazenei és Kamarazenei Találkozót, társrendezői voltunk a II. Dunántúli Fafúvós Versenynek, évente szervezünk Énekkari Találkozót (a régióból vendég kórusok fogadásával), kétévente az Éneklő Ifjúság Minősítő Hangversenyét gyermek és ifjúsági kórusoknak, évente a „Hajlik a meggyfa” Gyermek- és Ifjúsági Népzenei és Népdaléneklési Versenyt, kétéves ciklusokban a Népdalkörök, Népzenei Együttesek és Szólisták Országos Minősítő Hangversenyeit, de lehetne tovább folytatni a vizuális művészeti szakterületekkel is, melyeken szintén visszatérő fórumok, lehetőségek vannak az intézményünk szervezésében. Ezek a megyei szintű rendezvények akár felmenő rendszerűvé is válhatnak, mint például az „Amator Artium” a képzőművészeknek (3 évente) vagy az Országos Népművészeti Pályázat és Kiállítás (szintén 3 évente), melynek megyei eseményeit (az utóbbi években a zsűrivel való találkozással is) intézményünk szervezi.

Évek óta regionális jelleggel szervezzük középiskolásoknak a „Költészet Napi Randevű” című vers- és prózamondó táborunkat a tavaszi szünetben, vagy az Iparművészeti Tábort a nyári szünet kezdetén.

Szintén nagy múltra tekint vissza a Kapos ART Képző- és Iparművészeti Egyesülettel közösen szervezett Barcsi Képzőművész Alkotótelep, melyen több szakmai műhely dolgozik és a határon túliak részvételével, külföldi alkotók csatlakozásával vált nemzetközivé.

Egyeztetnünk kellene a hasonló, már meglévő eseményeket, lehetőségeket, hogy a régióból is tudjanak róla, vegyék igénybe. Az információk a megyei intézményeken keresztül juthatnak el az érintettekhez.